

Handläggare
Mattias Wiséen
Telefon: 08508051784041**Till**

Remiss av en begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering (SOU 2020:6)

Svar på remiss av delbetänkande En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Delbetänkandet analyserar tillämpningen av begreppet normalt förekommande arbete i sjukförsäkringen. Man har fokuserat på två områden: En analys hur begreppet ”normalt förekommande arbete” och vilka fysiska och mentala förmågor man kan kräva för att hänvisa någon till ett normalt förekommande arbete. Utredaren menar att definitionen av vad som är normalt förekommande arbete behöver klargöras. I utredningen framgår att Försäkringskassans beslut om arbetstagarens rätt till sjukpenning ofta är dåligt underbyggda och schablonmässig gällande vilka arbeten man förväntas klara av. Därför lämnas förslag i utredningen att ett lagkrav ska till, så att Försäkringskassan ska vara skyldig att hänvisa till existerande arbeten.

Förvaltningen ställer sig positiv till delbetänkandet och bedömer att rättssäkerheten och förutsättningarna för rehabilitering kommer att stärkas. Förvaltningen gör också bedömningen att genom förslaget kommer fler bli berättigade rehabiliteringsersättning. Vilket möjliggör en lugnare upptrappning av tjänstgöringsgrad vilket vi bedömer ökar utsikterna för att medarbetaren kan återgå i ordinarie arbete på längre sikt. Förvaltningen ställer sig också positiv till sloandet av omställningskravet på äldre medarbetare samt ändringen i bedömning vid längre tids nedsatt arbetsförmåga men där det är mycket sannolikt att medarbetare kan återgå till ordinarie tjänst.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Strategi och internservice.

Ärendet

Nedan återges en kort sammanfattning av det omfattande materialet. För att ta del av hela förslaget hänvisar förvaltningen till bifogad bilaga.

Delbetänkandet har fokuserat på två områden: En analys hur begreppet ”normalt förekommande arbete” har tillämpats av Försäkringskassan och vilka fysiska och mentala förmågor man kan kräva för att hänvisa någon till ett normalt förekommande arbete. Med detta som utgångspunkt har man i utredningen tittat närmare på att den försäkrade har svårt att förstå varför hen nekas sjukpenning, kraven på omställning för de försäkrade som har begränsad tid kvar av arbetslivet, att undantagen från huvudregeln att försäkrade ska bedömas mot normalt förekommande arbete är för restriktiva och att försäkringskassans arbete med rehabilitering brister.

Bakgrunden till att reglerna i sjukförsäkringen nu ses över är för att man bedömer att allt fler hamnat mellan stolarna i den lagstiftning som drevs igenom 2008. Detta regelverk bygger på att bedömningarna av den försäkrades arbetsförmåga görs mot en bredare bedömningsgrund desto längre tid den försäkrade har haft en nedsatt arbetsförmåga. Dagens regelverk innebär att Försäkringskassan gör en bedömning av individens arbetsförmåga mot hela arbetsmarknaden, eller ”normalt förekommande arbeten” efter 180 dagars sjukskrivning. Enligt förarbetena och praxis är ett normalt förekommande arbete ett vanligt arbete som den försäkrade, trots sin sjukdom, kan utföra med ringa eller inga krav på anpassning. Det rör sig om en prövning mot fiktiv arbetsmarknad då det inte finns krav på att det finns ett faktiskt arbete på orten där den försäkrade bor. För den enskilde har det stor betydelse om arbetsförmågan bedöms mot arbete hos arbetsgivaren eller mot normalt förekommande arbete eftersom att arbetsförmågan oftare bedöms vara nedsatt i arbete hos arbetsgivaren än i normalt förekommande arbete. Utredaren menar att definitionen av vad som är normalt förekommande arbete behöver klargöras, och föreslår att det ska syftas till arbeten som ingår i en yrkesgrupp enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK).

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Strategi- och internservice

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

I utredningen framgår att Försäkringskassans beslut om arbetstagarens rätt till sjukpenning ofta är dåligt underbyggda och schablonmässiga om vilka arbeten man förväntas klara av. Personer med psykiatriska diagnoser drabbas extra hårt av de restriktiva bedömningarna vid dag 180. Därför lämnas förslag i utredningen att ett lagkrav ska till, så att Försäkringskassan ska vara skyldig att

hänvisa till existerande arbeten utifrån SSYK. Detta skulle leda till att ärenden lättare kan prövas i domstol och att Försäkringskassan gör ställningstaganden enligt rättspraxis. Framförallt gäller det ställningstagandet till om det finns normalt förekommande arbeten där den försäkrade kan nyttja sin kvarvarande arbetsförmåga och möta kraven mot normal arbetsprestation utan anpassningar av arbetsuppgifterna, eller endast med ringa anpassningar. Försäkringskassans utredningar behöver därför vara bättre underbyggda.

I utredningen har man även tittat på förbättringsförslag för personer som är mellan 62 och 65 år och lämnat förslaget att dessa bara ska bedömas mot arbeten som finns hos befintlig arbetsgivare. Detta ska göras oberoende av tid personens arbetsförmåga varit nedsatt. Äldre ska inte avkrävas omställning till annat arbete och inte i onödan drabbas av att behöva ta ut förtida ålderspension och därmed ekonomiskt drabbas av att den livslånga pensionen blir lägre. Det ska även räcka att det är troligt att man kan återgå i arbete igen inom ett år för att Försäkringskassans bedömning av individens arbetsförmåga mot normalt förekommande arbete ska skjutas upp från och med dag 181. Om man haft nedsatt arbetsförmåga i ett år, men det är mycket sannolikt att arbetstagaren kan återgå i arbete hos arbetsgivaren senast dag 550 ska man inte heller mätas mot hela arbetsmarknaden utan enbart arbetsgivaren. Det kan vara så att man väntar på en operation eller behandling och läkaren har bedömt att detta med hög sannolikhet kan leda till återgång i arbetet.

I utredningen finns även förbättringsförslag gällande rehabiliteringsersättning som ska leda till att rehabiliteringens roll ska stärkas. Utredaren menar att vid bedömning av rätten till rehabiliteringsersättning ska bedömningen inte göras mot arbetsförmågan i normalt förekommande arbete från och med dag 181. Idag gör Försäkringskassan väldigt få bedömningar om rehabiliteringsbehovet tidigt i sjukskrivningen och nu vill man att Försäkringskassans handläggare ska bli mer aktiva. Det har haft en försenande effekt på rehabiliteringsinsatser som hade kunnat möjliggöra att medarbetaren återgått tidigare i arbete på ett hållbart sätt.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Strategi- och internservice

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Det är även svårt att få rehabiliteringsersättning efter dag 180 om arbetsförmågan inte förväntas vara nedsatt i normalt förekommande arbete och inte finns några särskilda skäl att uppskjuta bedömningen. Med förslaget ska beviljad rehabiliteringsersättning kunna fortsätta över tidsgränsen 180 dagar och Arbetsförmedlingen ska kopplas in i ett tidigare skede om det behövs.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar förslaget till handlingsplan som är ambitiöst och genomarbetat. Då strukturen i rehabiliteringskedjan idag är välförankrad och etablerad hos förvaltningens chefer ställer vi oss positiva till att utredningen inte ämnar ändra denna. För den försäkrade medarbetaren ser vi att utredningens förslag, att öka kravet på mer genomarbetade utredningar från Försäkringskassan, kommer att stärka rättssäkerheten och förutsättningarna för rehabilitering. I utredningen föreslås att vid bedömning av rätten till rehabiliteringsersättning ska bedömningen inte längre göras mot arbetsförmågan i normalt förekommande arbete från och med dag 181. Detta kommer att leda till att fler blir berättigade rehabiliteringsersättning vilket för den enskilde medarbetaren minskar pressen på att snabbt återgå till avlönat arbete. Vi anser därför att rehabiliteringsersättning vid återgång i arbete möjliggör en lugnare upptrappning av tjänstgöringsgrad vilket ökar utsikterna att medarbetaren kan återgå i ordinarie arbete på längre sikt. Genom att omställningskravet på äldre medarbetare slopas och att medarbetare som haft nedsatt arbetsförmåga en längre tid, men där det är mycket sannolikt att medarbetare kan återgå, inte ska mätas mot hela arbetsmarknaden utan enbart hos arbetsgivaren. Förvaltningen bedömer att utredningens förslag kommer leda till en i viss utsträckning mer flexibel och pragmatisk tillämpning av rehabiliteringsprocessen.

Denise Melin
Stadsdelsdirektör

Marie Janemar
Ansvarig

Bilagor

1. En begriplig och trygg sjukförsäkring med plats för rehabilitering

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Denise Melin, Stadsdelsdirektör	2020-02-18
Marie Janemar, Ansvarig	2020-02-18